

**DOM ZA ODRASLE ODOBE
JALŽABET**

**PLAN I PROGRAM RADA PSIHOLOGINJE
ZA 2018. GODINU**

Plan i program rada izradila:
Sanja Jagarić Nola, mag.psych.

Jalžabet, siječanj 2018. godina

U Domu za odrasle osobe Jalžabet, u okviru djelatnosti skrbi o odraslim osobama s mentalnim oštećenjem, uz ostale stručne radnike sudjeluje i psihologinja, u cilju poboljšanja kvalitete života osoba smještenih u Domu.

Psihologinja je stručna radnica Doma koja svoj rad temelji na pozitivnim zakonskim propisima, posebice na Zakonu o zaštiti osoba s duševnim smetnjama, Zakonu o socijalnoj skrbi, Zakonu o ustanovama, Obiteljskom zakonu, Statutu Doma te propisanim općim aktima i pravilnicima donesenim od strane Ministarstva za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku.

Psihologinja radi sukladno pravilima struke poštujući Zakon o psihološkoj djelatnosti i Kodeks etike psihološke djelatnosti. Njen rad usko je vezan uz rad svih ostalih stručnih i drugih radnika Doma.

I. OSNOVNI PODACI O KORISNICIMA

Godišnji program rada psihologinje namijenjen je svim odraslim osobama s mentalnim oštećenjem smještenim u Domu ili u organiziranom stanovanju uz podršku. Trenutno smješteni korisnici (njih 103) su u dobi od 33 do 96 godina.

U okviru organiziranog stanovanja uz podršku, u 1 stambenoj jedinici smješteno je 6 funkcionalno neovisnijih korisnika i korisnica.

II. ORGANIZACIJA RADA

Radno vrijeme psihologinje je od 7.30 do 15.30 sati, te četvrtkom od 11.30 do 19.30h.

III. PODRUČJA I SADRŽAJI RADA

1. NEPOSREDNI STRUČNI RAD S KORISNICIMA

Neposredni stručni rad psihologinje s korisnicima uključuje pružanje podrške i pomoći u razdoblju prilagodbe, kao i svim drugim fazama života u domu, psihologisku obradu korisnika (utvrđivanje inicijalnog stanja – kognitivnog, socio-emocionalnog i

funkcionalnog, utvrđivanje stupnja potrebne podrške, praćenje, evaluacija), psihološko osnaživanje korisnika, pomoć pri rješavanju konfliktnih i drugih kriznih situacija, poticanje razvijanja primjerenih oblika ponašanja, razvijanje i podržavanje interpersonalnih odnosa korisnika, edukaciju i savjetodavni rad s obitelji i/ili skrbnicima. Također uključuje pripremu za organizirano stanovanje, te kontinuirano praćenje i podršku korisnicima. Neposredni stručni rad provodit će se u 2 osnovna oblika: grupni i individualni rad.

1.1. GRUPNI RAD

Psihologinja će u suradnji sa drugim stručnim radnicima, kroz različite oblike grupnog rada, korisnike Doma poticati na razvoj grupne suradnje i kohezije, definirati pravila grupnog rada i raditi na razvoju odgovornosti prema grupi.

Rad će se bazirati na usvajanju socijalnih i komunikacijskih vještina, prihvaćanju razlika, poticanju samostalnosti i povećanju samoefikasnosti, motiviranju za uključivanje u radnoterapijske aktivnosti, pružanju potpore pri poteškoćama u sklopu domskog života.

Navedeno će obuhvaćati preventivan i psihoedukativan rad s korisnicima u svrhu zaštite psihičkog i fizičkog zdravlja i stjecanja korisnih informacija za poboljšanje kvalitete života.

SADRŽAJ RADA	CILJ	STRUKTURA KORISNIKA	UČESTALOST
<i>Terapijske zajednice/ Socijalizacijske grupe</i>	Poboljšanje kvalitete života uspostavljanjem i održavanjem kvalitetnih socijalnih odnosa i podržavajućeg i sigurnog životnog okruženja u svrhu poboljšanja mentalnog zdravlja; Sudjelovanje korisnika u što većoj mjeri u raspravama, razvijanje samostalnog	Svi korisnici smješteni na određenom odjelu	Jednom tjedno/ svaki Odjel (Mansarda, Paviljon, Prizemlje, Stacionar)

	razmišljanja i tolerancije; Razvijanje i vježbanje komunikacijskih vještina		
<i>Psihoedukacija: EMOCIJE</i>	Osvješćivanje i prepoznavanje emocija; imenovanje i primjereno izražavanje emocija; uvažavanje međusobnih razlika i tolerancija; prepoznavanje frustracija i ljutnje; rješavanje sukoba	Svi kognitivno sposobni korisnici	2 puta mjesečno
<i>Psihoedukacija: MOJA BOLEST</i>	Prepoznavanje simptoma i ranih znakova pogoršanja bolesti; razvijanje vještina prevencije recidiva bolesti i razvijanje odgovornosti za uzimanje lijekova.	Svi zainteresirani korisnici (homogenost u odnosu na Dg)	Jednom tjedno kroz 1 mjesec
<i>Filmska terapija</i>	Vještine usmjeravanja pozornosti, slušanja, prepričavanja, te iznošenja vlastitog mišljenja; Vještine povezivanja viđenog sa vlastitim životom; Razvijanje i vježbanje komunikacijskih vještina; Razvijanje samopouzdanja	Korisnici koji iskazuju afinitete prema filmu, bilo igranom ili dokumentarnom; posjedovanje predispozicija aktivnog sudjelovanja u razgovorima, diskusijama i interpretaciji viđenog	Jednom mjesečno

Budući da korisnici stambene jedinice za organizirano stanovanje imaju specifične potrebe i izazove, psihologinja će nastaviti voditi posebnu grupu namijenjenu samo tim korisnicima, a čiji ciljevi i sadržaji slijede u tablici 1.

Tablica 1: Opći ciljevi, sadržaji i metode rada

	GRUPNI RAD
Opći ciljevi rada	- definiranje i usvajanje pravila (grupnog rada i komunikacije među članovima) - razvoj grupne kohezije i suradnje - razvijanje međusobnog poštovanja i tolerancije - razvoj odgovornosti prema grupi i ukućanima - prepoznavanje vlastitih potencijala i povećanje samoefikasnosti - razvoj komunikacijskih vještina - pružanje potpore pri poteškoćama u kojima se korisnici susreću u sklopu svoje bolesti - prepoznavanje simptoma bolesti i ranih znakova pogoršanja - prevencija hospitalnog liječenja - razvijanje vještina prevencije recidiva - razvijanje odgovornosti za uzimanje lijekova - poticanje na održavanje dobrih odnosa sa članovima obitelji i razvijanje istih
Sadržaj rada	- komunikacija, suradnja, rješavanje sukoba, prihvaćanje međusobnih razlika, samostalnost, emocije (imenovanje i izražavanje), međusobna podrška, rješavanje aktualnih problema
Metode rada	- opservacija - predavanje - diskusija - upitnici - rad u maloj skupini - modifikacija ponašanja - igranje uloga - socijalizacijske igre
Kriterij odabira članova	- korisnici Kuće za organizirano stanovanje
Način procjenjivanja članova	- evidencija o prisustvovanju sastancima i aktivnostima u grupi - opservacija i detekcija promjena u ponašanju i psihičkoj bolesti - utvrđivanjem motiviranosti i raspoloženja članova, te kvalitete i kvantitete kontakata sa ostalim korisnicima i obitelji
Evaluacija	- sustavno i strukturirano opažanje - putem sastanaka odjelnog tima - upitnici, skale (prema potrebi)
Učestalost provedbe	- 1x tjedno u trajanju od 45-60 min.

1.2. INDIVIDUALNI RAD

Obavljanje individualnog rada s korisnicima putem psihologičke obrade korisnika s ciljem pravilnog planiranja tretmana provodi se prilikom prijema korisnika radi utvrđivanja inicijalnog stanja, utvrđivanja stupnja potrebne podrške, praćenja i evaluacije. Individualnim radom pomaže se korisnicima pri rješavanju specifičnih poteškoća u doživljavanju i ponašanju, potiče se razvijanje primjerenih oblika ponašanja, tj. promjena onih koji su prepreka za prilagodbu na život u Domu ili su ometajuće u svakodnevnom funkciranju i smanjuju kvalitetu života korisnika. Rad na socio-emocionalnom planu bazirat će se na osvještavanju i prepoznavanju emocija i jačanju samopouzdanja.

SADRŽAJ RADA	CILJ	STRUKTURA KORISNIKA	UČESTALOST
Psihologička obrada			
Psihologička obrada novoprimaljenih korisnika – inicijalna ispitivanja određenih kapaciteta i područja psihičkog doživljavanja	Utvrđivanje inicijalnog stanja korisnika	Svi korisnici po prijemu	Prema potrebi
Psihologička obrada korisnika	Praćenje kognitivnog, socio-emocionalnog i funkcionalnog stanja i/ili radi predlaganja izmjena ili dopuna individualnog plana	Svi korisnici	Prema potrebi
Psihološka podrška kroz savjetodavni rad i podršku na slijedećim područjima:			
1. Odnos prema sebi - Razvijanje sigurnosti u svakodnevnim situacijama; - Razvoj socijalnih i emocionalnih osobina; - Razvijanje radnih navika; - Razvijanje interesa za	Motivirani, osnaženi i zadovoljni korisnici s razvijenijim vještinama brige o sebi, boljim samopoimanjem i	Korisnici koji iskazuju smetnje u adaptaciji, emocionalne,	Svakodnevno

provođenje aktivnosti, poticanje inicijativnosti i kreativnosti; - Razvoj i održavanje vještina za samostalnu brigu o osobnoj higijeni, osobnom izgledu i urednosti, odijevanju te održavanju stambenog prostora i odjeće; - Zadovoljavanje svakodnevnih potreba i obavljanje aktivnosti dnevnog života; - Rad na ublažavanju psihosomatskih smetnji; - Pomoć pri uključenju korisnika u život i rad Doma te praćenje prilagodbe korisnika u novoj sredini; - Podrška pri donošenju odluka; - Pomoć u kriznim situacijama; - Snalaženje u prostoru i vremenu.	kvalitetnijim životom.	psihosomatske te smetnje ponašanja. Svi korisnici Korisnici prema potrebi ili na vlastitu inicijativu	Svakodnevno/ Prema potrebi
2. Međuljudski odnosi - Poticanje i održavanje komunikacijskih i socijalnih vještina; - Uspostava i podržavanje međusobnog druženja i povjerenja; - Rješavanje konfliktnih situacija između korisnika kada isto zahtijeva individualni rad kroz duže vrijeme	Osnaženi korisnici s razvijenijim komunikacijskim i socijalnim vještinama	Svi korisnici prema potrebi ili na vlastitu inicijativu	Svakodnevno/ Prema potrebi
3. Odnos prema članovima obitelji i skrbnicima - Savjetovanje članova obitelji i skrbnika na koji način da potiču sposobnosti i potencijale korisnika; - Osnaživanje korisnika i članova obitelji odnosno rodbine; - Stvaranje kvalitetnijih odnosa	Bolji odnos korisnika i članova obitelji / skrbnika	Svi korisnici i članovi njihovih obitelji Korisnici prema potrebi	Prema potrebi

4. Odnos prema djelatnicima - Razumijevanje profesionalnog odnosa s djelatnicima	Podržavanje stvaranja odnosa povjerenja i uvažavanja	Svi korisnici	Svakodnevno
5. Ostalo - Pripremanje korisnika za primjenu drugih izvaninstitucijskih oblika skrbi	Priprema korisnika za organizirano stanovanje uz podršku i druge oblike skrbi	Korisnici koji se pripremaju za primjenu drugih oblika skrbi	Prema potrebi

1.3. SUDJELOVANJE U AKTIVNOSTIMA VEZANIM UZ ORGANIZIRANO STANOVANJE

SADRŽAJ RADA	CILJ	STRUKTURA KORISNIKA	UČESTALOST
Rad u Stručnim timovima	Pravovremena detekcija problema; Rješavanje aktualne problematike; Specifične potrebe stanara	Svi stanari organiziranog stanovanja	Najmanje jednom tjedno i prema potrebi
Rad s korisnicima organiziranog stanovanja: - Individualno savjetovanje - Grupno savjetovanje - Podrška	Prepoznavanje simptoma i ranih znakova pogoršanja bolesti; Razvijanje odgovornosti za uzimanje lijekova; Razvijanje kvalitetnih međuljudskih odnosa	Svi stanari organiziranog stanovanja	Najmanje jednom tjedno i prema potrebi

1.4. OPSERVACIJA PONAŠANJA KORISNIKA

Opservacijom spontanog ponašanja korisnika, naročito u grupi, dolazi se do korisnih spoznaja o korisniku, što ponekad nije moguće ostvariti primjenom psihodijagnostičkog instrumentarija ili tijekom individualnog rada s korisnikom.

SADRŽAJ RADA	CILJ	STRUKTURA KORISNIKA	UČESTALOST
Spontana opservacija ponašanja tijekom svakodnevnih aktivnosti psihologa u Domu	Uočavanje i prepoznavanje potreba i ponašanja korisnika	Svi korisnici	Kontinuirano
Ciljana opservacija ponašanja kroz: - prisustvovanje organiziranim aktivnostima u grupi; - promatranje aktivnosti korisnika tijekom provođenja slobodnog vremena		Korisnici u razdoblju prilagodbe i tretmanu psihologa	Kontinuirano

2. SURADNJA SA STRUČNIM RADNICIMA DOMA

Suradnja sa stručnim radnicima služi pravilnom planiranju, provedbi i evaluaciji Individualnog plana za svakog korisnika.

SADRŽAJ RADA	UČESTALOST
Sastanci Službe socijalnog rada i psihosocijalne rehabilitacije - dogovor o provođenju raznih organiziranih aktivnosti u radu s korisnicima, konzultacije o aktualnim temama, rasprave o problemima vezanim za korisnike, planiranje stručnih usavršavanja unutar i izvan ustanove.	Svakodnevno, prema potrebi
Predsjedavanje Stručnom vijeću Doma – vođenje i sudjelovanje u donošenju relevantnih odluka, iniciranju, planiranju i organiziranju aktivnosti, te praćenju i unapređenju stručnog rada.	Najmanje četiri puta godišnje
Sudjelovanje u radu Stručnog tima Doma – planiranje i evaluacija tretmana korisnika; izrada novih i evaluacija starih Individualnih planova korisnika; rješavanje tekućih stručnih pitanja	Jednom tjedno, po potrebi i češće

Sudjelovanje u radu <i>Komisije za prijem i otpust</i>	Jednom mjesечно
Dnevni dogovori i konzultacije sa stručnim radnicima	Svakodnevno, ovisno o dnevnoj problematiki
Suradnja sa stručnim radnicima kroz: - provođenje, praćenje i evaluaciju Individualnog plana korisnika - davanje naputaka za rad s korisnicima ovisno o zapažanjima i nalazu	Prema potrebi i prema zadanim rokovima

3. SURADNJA S OBITELJI

Uspješnost provedbe individualnog plana korisnika ovisi i o kvalitetnoj suradnji s obitelji i/ili skrbnicima, naročito ako su održani kontakti i emocionalna veza s korisnikom

<i>SADRŽAJ RADA</i>	<i>UČESTALOST</i>
Uključivanje članova obitelji i/ili skrbnika u izradu Individualnog plana za korisnika	Prema potrebi
Individualni razgovori s članovima obitelji i/ili skrbnikom – davanje informacija o korisniku	Prema potrebi

4. STRUČNI RAD SA DJELATNICIMA DOMA

Svi djelatnici Doma, a posebice oni koji su u direktnom kontaktu s korisnicima imaju pravo i obvezu usavršavati svoje stručne i radne sposobnosti, kako izvan tako i unutar ustanove u okvirima mogućnosti. Stoga će psihologinja prema potrebi organizirati predavanja i radionice na aktualne teme.

<i>OBLIK RADA</i>	<i>UČESTALOST</i>
Predavanje	Prema potrebi
Radionica	Prema potrebi

5. SUDJELOVANJE U AKTIVNOSTIMA SLOBODNOG VREMENA I RAZONODE KORISNIKA

Korisnici imaju izraženu potrebu za druženjem i zabavom stoga je organiziranje aktivnosti provođenja slobodnog vremena značajno. Aktivnosti se terapijski koriste s ciljem poboljšanja tjelesnog i mentalnog zdravlja, a organiziraju se tako da potiču prilagodbu ponašanja i aktivno sudjelovanje pojedinca poštujući njegove jedinstvene potrebe.

OBLIK RADA	UČESTALOST
Sudjelovanje u proslavama rođendana korisnika i organizaciji plesova	Prema planu
Sudjelovanje u proslavama državnih i vjerskih blagdana te obilježavanju značajnijih datuma	Prema kalendaru
Sudjelovanje u organizaciji projekata, izleta, kulturnih programa i događanja	Prema planu radnog terapeuta kao nositelja aktivnosti

6. OSTALI POSLOVI STRUČNOG RADA

OBLIK RADA	UČESTALOST
Vođenje tima za standarde kvalitete u procesu provedbe Standarda kvalitete socijalnih usluga	Prema potrebi

7. OBLICI I METODE RADA

U radu planiram koristiti oblike grupnog i individualnog rada kroz ekspresivne i kreativne tehnike – igranje uloga, izražavanje kroz crtanje, različite igre i vježbe, brainstorming, osobna iskustva pojedinca, vježbe uključivanja i povezivanja, demonstracije.

Metode koje će koristiti u radu s korisnicima su:

- metoda razgovora
- metoda izlaganja: pripovijedanje, opisivanje, obrazloženje, objašnjenje, rasuđivanje
- metoda kritičkog mišljenja
- metoda izvještavanja
- metoda demonstracije
- metoda prezentacije
- metoda poticanja: poticaj, obećanje, pohvala, nagrada
- metoda navikavanja: objašnjenje, vježbanje, kontrola, samokontrola
- metoda usmjeravanja: objašnjenje, primjer, uvjerenje, etički razgovor
- metoda sprečavanja: upozorenje, opomena, skretanje zamjenom motiva
- metoda opservacije ponašanja korisnika (individualno i u grupi)

8. VOĐENJE PROPISANE STRUČNE DOKUMENTACIJE

SADRŽAJ RADA	UČESTALOST
Vođenje dnevnika rada	Svakodnevno
Vođenje osobnog lista korisnika	Kontinuirano
Vođenje propisane psihološke dokumentacije o korisnicima: Individualni planovi i programi korisnika, pisanje nalaza i mišljenja, godišnja izvješća o korisnicima	Kontinuirano
Vođenje dokumentacije o radu pojedinih terapijskih i drugih aktivnosti kojih je psiholog nosilac ili sudionik u provođenju	Kontinuirano
Izrada mjesecnog plana rada i aktivnosti	Zadnjeg radnog dana u mjesecu za naredni mjesec
Izrada mjesecnog izvršenja plana rada	Zadnjeg dana u mjesecu za protekli mjesec
Izrada godišnjeg programa rada	Jednom godišnje, na početku godine
Izrada godišnjeg izvješća o radu	Jednom godišnje, na početku godine
Pisanje nalaza i mišljenja psihologa za korisnika po zahtjevu	Prema zahtjevu

9. STRUČNO USAVRŠAVANJE

SADRŽAJ RADA	UČESTALOST
Prisustvovanje godišnjoj konferenciji psihologa	Jednom godišnje
Prisustvovanje seminarima i edukacijama iz psihologije i srodnih struka	Kontinuirano
Praćenje stručne literature iz područja psihologije i psihijatrije	Kontinuirano
Prisustvovati predavanjima <i>Sekcije psihologa u socijalnoj skrbi</i>	Do četiri puta godišnje
Prisustvovati predavanjima Hrvatskog psihijatrijskog društva	Prema rasporedu
Nabava stručne literature iz područja psihologije za potrebe internog stručnog usavršavanja radnika	Prema potrebi

10. EVALUACIJA

Evaluacija rada provodi se kroz:

- tjedne sastanke Odjela socijalnog rada i psihosocijalne rehabilitacije
- tjedne sastanke Stručnog tima
- sastanke Stručnog vijeća
- evaluaciju Individualnih planova korisnika
- mjesečno izvršenje plana poslova
- godišnje izvješće o radu psihologa